Hukuk Bölümü 2013/1493 E. , 2013/1676 K.

- **2548 SAYILI GEMI SAĞLIK RESMI KANUNU'NUN 6. MADDESININ BIRINCI FIKRASI (B) BENDI UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASININ IPTAL EDILMESI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**

  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : A. Denizcilik ve Gemi Kiralama Tic. Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. O.A., Av. Ç.V.

Davalı : Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü

O L A Y : Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nce, davacı adına kayıtlı "NAHİDE-M" adlı geminin İstanbul Boğazından transit geçişi sırasında teslim etmesi gereken evrakları yetkililere teslim etmediğinden bahisle 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca davacıya 28.10.2012 tarih ve 5 sayılı kararla 28.042,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

İSTANBUL 35. SULH CEZA MAHKEMESİ: 1.3.2013 gün ve D. İş:2012/849 sayı ile; 2548 ve 5326 sayılı Kanunlar incelendiğinde kararın idari tedbir niteliğinde olduğu bu nedenle itirazın sulh ceza mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olmaması nedeniyle davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun reddine karar vermiş, yapılan itiraz İstanbul 30. Asliye Ceza Mahkemesi'nce kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı vekili, bu kez, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ: 10.5.2013 gün ve E:2013/962, K:2013/1002 sayı ile, 2548 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı başvurulacak yargı yolu belirtilmediğinden 5326 sayılı Kanun uyarınca davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 11.11.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

2548 sayılı Kanun'un, "Yasaklar ve ceza" başlığı altında düzenlenen 6. maddesinde, "Aşağıda gösterilen davranışlarda bulunmak yasaktır.

a) Limandan sağlık işlemi yaptırmadan hareket etmek.

b) (Değişik: 23/1/2008-5728/379 md.) Sağlık işlemlerini yaptırmak üzere sağlık denetleme merkezleri önünde veya bu merkezlerin gösterdikleri yerde durmamak, gemide sağlık tedbirlerini almamak, ilaç, tıbbi malzeme ve ilkyardım personeli bulundurmamak, sağlık denetiminde gereken sağlık belge ve sertifikalarını bulundurmamak ve süresinde yenilememek,

c) (Değişik: 19/10/1983-2928/4 md.) Yabancı bir limandan gelen bir geminin, limanda sağlık denetimi yapılıp serbest pratika almadan herhangi bir madde alıp veya insan indirip bindirmesi.

d) Gerçeğe uymayan sağlık bildirimi vermek.

e) (Değişik: 23/1/2008-5728/379 md.) Hastalıkların oluşumu ve yayılmasına neden olan mikroorganizmalar ve vektörlerle ilgili önlemleri almamak,

f) Bulaşık bir limandan gelen gemilerin sağlık muayenesi bitip temiz pratika almadan rıhtıma yanaşması ya da sağlık

muayenesi sonunda temiz pratika alan ve fakat bazı şartlar altında rıhtıma yanaşmasına izin verilen gemilerin rıhtıma yanaştıktan sonra bu şartları yerine getirmemesi.

g) Bulaşık bir geminin, sağlık muayenesi bitip temiz pratika almadan limana girmesi ya da koruma yerine alınan bulaşık bir geminin, sağlık tedbirlerinin eksiksiz yerine getirilmesine karşı engeller ve güçlükler çıkarması ve temiz pratika almadan koruma yerinden hareket etmesi.

h) Gerektiğinde, geminin, gündüzleri ön direğine sarı karantina bayrağı ve geceleri de üstte kırmızı, altta beyaz fener bulundurmamak.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/379 md.) Bu yasaklara aykırı hareket eden gemi kaptanlarına, 0-250 net ton arası gemilerle ilgili olarak 1000 net tonluk geminin ödemesi gereken indirimsiz sağlık resmi tutarında, 250 net tondan büyük gemilerle ilgili olarak, ödemeleri gereken indirimsiz sağlık resminin dört katı tutarında idarî para cezası verilir. Bu idarî para cezasına karar vermeye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü görevlileri yetkilidir" denilmektedir.

Olayda, davanın, idari para cezasının kaldırılması istemiyle açıldığı; 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu'nda idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2548 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 35. Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 35. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 1.3.2013 gün ve D. İş:2012/849 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.11.2013 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.